

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, Nové Město na Moravě, Malá 154

592 31 Nové Město na Moravě

Identifikátor školy: 600 025 934

Termín konání orientační inspekce: 20., 21., 22. a 26. listopad 2001

Čj.	112 334/2001-11003
Signatura	ok5zv206

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy Nové Město na Moravě sdružují speciální mateřskou školu a speciální základní školu při nemocnici, zvláštní školu, pomocnou školu a školní výdejnu. Stravování žáků a pracovníků je zajištěno dovozem svačin a obědů ze školní jídelny mateřské školy Drobného.

Ředitelství speciálních škol je umístěno v hlavní budově, kde je současně zvláštní škola, pomocná škola a školní výdejna. Kolem budovy je udržovaná školní zahrada, která je využívána k pracovní výchově, tělesné výchově a k relaxaci žáků o přestávkách.

Speciální mateřská a speciální základní škola jsou umístěny na odloučeném pracovišti v areálu nemocnice.

Do výuky ve speciálních školách jsou mimo žáků s mentálním postižením zařazeny multihandicapované děti umístěné ve Stacionáři Zdislava v Novém Městě na Moravě. Tyto děti jsou vyučovány individuálně, jedno doma, dvě docházejí do školy, ostatní jsou vyučovány ve stacionáři.

Orientační inspekce proběhla pouze ve zvláštní a pomocné škole.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází z hospitační činnosti, kterou školní inspekce realizovala v předmětech český jazyk, matematika, počty, dějepis, fyzika, tělesná výchova, hudební výchova, věcné učení a pracovní vyučování. Zjištěné a níže popsané poznatky o sledovaných jevech se vztahují ke všem předmětům.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Plánování a příprava na vyučování vychází ze schválených dokumentů: vzdělávacího programu pro pomocné školy č.j. 24 035/97-22 a vzdělávacího programu pro zvláštní školy č.j. 22 980/97-22. Časové dotace hospitovaných předmětů byly v souladu se schváleným učebním plánem. Učitelé mají zpracované tematické plány pro jednotlivé vyučované předměty v souladu s učebními osnovami. Členění učiva odpovídalo ve sledovaných předmětech jednotlivým ročníkům ve třídách, kontinuita výuky je zajišťována. Ve třídách pomocné školy jsou pro všechny žáky zpracovány individuální vzdělávací plány. Jsou zpracovány dobře, vycházejí ze speciálně pedagogické diagnostiky a prognostiky, respektují potřeby žáků. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla kvalitní, výukové cíle ve sledovaných hodinách vycházely z aktuálního složení a podmínek tříd, zohledňovaly individuální možnosti žáků v rámci ročníku i třídy.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá.

Podmínky vzdělávací činnosti

Pro plnění vzdělávacího programu má škola vynikající personální podmínky. Tato skutečnost se pozitivně odráží ve výuce i celkové atmosféře ve škole. Pouze jeden z pedagogických pracovníků nemá odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na pomocné a zvláštní škole. Členkou pedagogického sboru je asistentka a pomocný vychovatel, kteří podle dohody s vyučujícími pomáhají při individuální práci se žáky.

Prostorové dispozice budovy výrazně pozitivně přispívají ke kvalitě vzdělávacího procesu. Třídy jsou prostorné, vybavené novým žákovským nábytkem, ze všech je přístup do velkého prostoru využívaného k relaxaci, hrám a odpočinku o přestávkách. Výborné podmínky jsou

vytvořeny i pro pracovní vyučování. Dvě učebny (jedna slouží i pro výuku části hodin tělesné výchovy) jsou velmi kvalitně vybaveny potřebným zařízením pro plnění vzdělávacího programu. Budova je ve výborném technickém stavu, prostředí všech školních prostorů je podnětné a estetické.

Vybavení pomůckami a didaktickou technikou je průměrné. Pomůcky jsou umístěny v kabinetech nebo přímo ve třídách. V hospitovaných hodinách využívali pedagogové především učebnice, kopírované materiály i trojrozměrné pomůcky. Didaktická technika nebyla využita, výpočetní technika není k dispozici, chybí kalkulačky a další pomůcky pro výuku přírodovědných předmětů. Žakovská a učitelská knihovna je umístěna na chodbě, fond je v rámci finančních možností doplňován o aktuální tituly využitelné pro přípravu učitelů i učení žáků. Z hlediska psychohygieny vyučovacího procesu se v hospitovaných hodinách vyučující snažili o jejich vhodné členění a přiměřené tempo, k relaxaci využívali i střídání činností.

Personální a prostorové podmínky jsou vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré. Celkově mají podmínky výuky velmi dobrou úroveň.

Průběh vzdělávací činnosti ve třídách zvláštní školy

I přes zvýšenou náročnost na organizaci vyučovacích hodin, kdy jsou ve třídách vyučovány tři ročníky, se učitelům v hospitovaných hodinách dařilo plně využívat vymezený čas. Všichni žáci byli odpovídajícím způsobem zaměstnáni. Struktura sledovaných hodin odpovídala výukovým cílům a věku žáků. Učitelé dodržovali didaktické zásady, respektovali individuální tempo žáků. Ti byli vedeni k samostatné práci při plnění zadaných úkolů v době, kdy učitel zpravidla pracoval s dalšími skupinami ve třídě. Učitelům se v hospitovaných hodinách většinou dařilo dobře zorganizovat a naplánovat čas i práci žáků. Vhodným využíváním pomůcek a individuálním přístupem především u mladších žáků pedagogové pozitivně ovlivňovali jejich celkový psychomotorický rozvoj. Při výuce starších žáků převládalo v některých předmětech verbální učení, kdy žáci pracovali s informacemi předloženými učiteli. Pouze výjimečně probíhala výuka formami aktivního učení, žáci nebyli vedeni ke vzájemné kooperaci, spolupráci a komunikaci nad zadanými úkoly. Při opakování, řízených činnostech i samostatné práci žáci vykazovali dobré znalosti a určitou samostatnost. Sebekázeň, na kterou jsou kladeny vysoké nároky při výuce v odděleních, byla i u nejmenších žáků dobře rozvinutá a pedagogy průběžně posilovaná. Především ve třídách mladších žáků se pedagogům dařilo vytvářet střídáním činností pro žáky prostor k úspěšnému uplatnění, ale i uvolnění a relaxaci. V hospitovaných hodinách pracovního vyučování se učitelům dařilo žáky vhodně motivovat. Výuka byla dobře zorganizovaná, volbou činností byli všichni žáci aktivně zapojeni, pracovali samostatně za průběžné podpory pedagogů.

Ve sledovaných hodinách vyučující zpravidla využívali vstupní i průběžnou motivaci. Navazovali na předchozí znalosti žáků, ověřovali si pochopení probírané látky. Oporu a pomoc poskytovali žákům při jejich individuální práci. Dodržovali zásadu přiměřenosti v zadávání úkolů a vycházeli vstřícně individuálním možnostem žáků. Práce s chybou, sebehodnocení i průběžné hodnocení výkonu žáka jako prostředek pro další motivaci byly pravidelně využívány. Motivování a hodnocení byli zpravidla slovní pochvalou. V menší míře byli žáci vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, v závěru některých sledovaných hodin nezbyl prostor pro zhodnocení hodiny a výkonu žáků, nesplněné úkoly byly někdy přesunuty do domácí přípravy žáků. Komunikace mezi žáky a učiteli byla otevřená a vstřícná, založená na vzájemné důvěře. Učitelé mají v celém vyučovacím procesu přirozenou autoritu, děti je pozitivně přijímají. Žáci se chovali v průběhu inspekce ukázněně a vstřícně, respektovali dohodnutá pravidla chování. Ve škole vládne pozitivní sociální klima a atmosféra důvěry.

Průběh vzdělávací činnosti je v oblasti organizace, metod a forem, motivace, hodnocení, komunikace a interakce hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání ve zvláštní škole je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh vzdělávací činnosti ve třídě pomocné školy

Hlavním měřítkem pro vzdělávání žáků jsou jejich schopnosti a možnosti. Výuka byla individualizovaná formou vnitřní diferenciaci, za asistence pomocného vychovatele. S využitím různých speciálních i běžných pomůcek učitelka upevňovala a procvičovala dovednosti žáků. Učitelka i asistent respektovali možnosti žáků, jejich unavitelnost i momentální stav. Trpělivá a otevřená komunikace byla hlavním prostředkem pro motivaci žáků. Pro rozvoj řeči byla využívána alternativní komunikace. O pokrocích žáků si učitelka vede záznamy, které jsou východiskem pro další vzdělávací postupy. Výuka byla propojena s praktickými zkušenostmi žáků z každodenního života a vhodně volenými činnostmi a metodami směřovala k vytváření dovedností významných pro život. Důsledným vedením k dokončování úkolů byly rozvíjeny i volní vlastnosti. Vzájemná interakce ve třídě odrážela vztahy důvěry a vzájemného respektování.

Průběh vzdělávací činnosti je v oblasti organizace, metod, forem, motivace, interakce, hodnocení a komunikace hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání v pomocné škole je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce školy je zpracována s ohledem na základní cíle výchovně vzdělávací činnosti všech jejích součástí, vychází z její konkrétní situace. Ředitelka školy problematiku školy analyzovala kompetentně. V koncepci vedle hlavních úkolů formuluje i prostředky a způsoby jejich realizace. V ročním plánu vymezuje základní úkoly školního roku ve všech oblastech, částečně stanovuje termíny a zodpovědnost pracovníků za jejich plnění. Jednotlivé úkoly jsou konkretizovány v týdenních plánech. Plnění úkolů je analyzováno a pravidelně vyhodnocováno.

Jasně a přehledně jsou strukturovány minimální preventivní program a plán výchovného poradenství. Dokumenty na sebe navazují a odpovídají potřebám žáků, kteří jsou na škole vzděláváni. Pro výuku žáků pomocné třídy vyučující vytváří individuální vzdělávací plány, pokroky žáků průběžně vyhodnocují. Pro individuální rozvoj žáků škola nabízí zájmové útvary zaměřené na cizí jazyk, specializovanou logopedickou činnost, dramatickou výchovu a oblast zdravého životního stylu. Výsledky práce na základě získaných znalostí a zkušeností v praktických činnostech jsou prezentovány na akcích školy pro žáky, rodiče a veřejnost.

V organizaci života školy je v první řadě zohledněn žák a jeho prospěch. Kompetence mezi pracovníky jsou rozděleny tak, aby byl zajištěn plynulý provoz školy a návaznost výchovných činností na školní práci. Organizační struktura je přehledná a funkční. Pro zajištění výměny informací přispívají mimo běžné formy i pravidelné týdenní pracovní porady. Ředitelce se daří učitele motivovat k realizaci nových nápadů a aktivit, kterými směřuje k upevnování pozitivního klimatu školy. Podporuje pedagogy v hledání a zavádění nových moderních forem práce, v mezích možností se snaží o zlepšení podmínek pro výuku žáků školy. Vnitřní řád je

zpracován i z hlediska žákovských práv, vymezuje pravidla chování žáků, komunikace školy a rodičů.

Ne veřejnosti se škola prezentuje prostřednictvím tisku, výstavkami prací žáků ve škole i mimo ni. Ochrana osobních dat je věnována náležitá pozornost. Organizace vyučování a vedení povinné dokumentace odpovídá právním předpisům.

Při vedení lidí jsou používány nástroje operativního řízení. Vedení školy vychází především z potřeb žáků, ze zjištění v oblasti vzdělávací činnosti školy a kvality výsledků. Jasnými, dobře odborně stanovenými základními prioritami v činnosti školy a důsledným zohledňováním prospěchu žáků v oblasti organizace výuky se jí daří všechny pedagogy pro práci pozitivně motivovat. Svou odbornost si zvyšuje na vzdělávacích akcích, sledováním odborné literatury i individuálními konzultacemi s odborníky. Zaváděné a zamýšlené změny zvyšují kvalitu výuky žáků s mentálním postižením.

Vedení školy vytváří podmínky a prostor pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků, pro prezentaci jejich schopností a dobrých nápadů. Ve škole je vytvořen systém morální a hmotné stimulace. Kritéria hodnocení pracovníků, stanovená v závislosti na vnitřním platovém předpisu, jsou známá a prakticky uplatňovaná. Pedagogickým pracovníkům je umožněn odborný růst podle priorit stanovených na základě potřeb školy a podle individuálního zájmu. Škola zabezpečuje nákup odborné literatury a časopisů. Pro vedení začínajícího učitele je zaveden systém uvádějících učitelů. Efektivně je uplatňováno i pravidelné hodnocení vlastní práce.

Škola má vytvořen systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře jak v oblasti provozu školy, tak v oblasti jejího hospodaření. Ředitelka školy sleduje práci pedagogů a hodnotí úroveň výsledků učení žáků. Systém kontroly činností je zpracován v písemné podobě. Kontrola výchovně vzdělávací činnosti je prováděna na základě soustavného kontaktu s pracovníky školy a hospitacemi. Využívány jsou i písemné práce žáků. V plánu hospitační činnosti se málo odráží způsob kontroly plnění priorit formulovaných v koncepci a ročním plánu školy. Z hospitací jsou pořizovány záznamy, výsledky kontrolní činnosti jsou s vyučujícími projednávány a opatření k nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána. V menší míře jsou s analýzou výsledků kontrol seznamováni vyučující na pedagogických radách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Úroveň plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré. Kontrolní systém je funkční, poskytuje pedagogům zpětnou vazbu, sleduje zvyšování kvality výuky. V kontrole výchovně vzdělávací práce je třeba zaměřit pozornost na sledování naplňování priorit stanovených v koncepci školy. Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Kontrola využívání rozpočtových prostředků přidělených Speciální škole (dále jen SpeŠ) ze Školského úřadu byla zaměřena na kalendářní období roku 2000.

SpeŠ je příspěvková organizace s právní subjektivitou a hospodaří v rámci svého rozpočtu

s finančními prostředky přidělenými zřizovatelem. Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových NIV činil 95,61 %.

Rozpočtované prostředky byly zaúčtovány a účetně souhlasily s předloženým výkazem zisku a ztrát Úč ROPO 4-02, s výpisem v hlavní knize a rozbohem hospodaření. Speš vykázala záporný hospodářský výsledek. Ztráta byla vykazována z titulu nedostatku finančních prostředků při sloučení škol k 1. 7. 2000.

Závazné ukazatele rozpočtu byly dodrženy.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Z celkového státního příspěvku tvořil podíl mzdových prostředků 59,17 %. Speš dodržela závazné ukazatele stanoveného limitu prostředků na platy a OPPP. Skutečné čerpání mzdových prostředků bylo zkontrolováno na výkaz P1-04 v návaznosti na mzdovou rekapitulaci a hlavní knihu.

Zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů bylo provedeno v souladu s platnou právní normou. Organizace měla pro uvedené období zpracovaný vnitřní platový předpis, jehož součástí byla i kritéria pro stanovení a vyplácení nenárokových složek platu. Výše vyplacených nenárokových složek platu byla 17,99 % z vyplacených platových tarifů.

Tvorba FKSP ve výši 2 % vyplacených platů zaměstnanců byla dodržena. Prostředky FKSP jsou ukládány na samostatném účtu. Pro tvorbu a použití FKSP byly zpracovány zásady a rozpočet, se kterými byli všichni zaměstnanci seznámeni. Čerpání prostředků fondu na stravování, kulturu, sport, dary a sociální rozvoj bylo v souladu s platnou právní normou.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Podíl čerpání ONIV bez zákonných odvodů a účelových prostředků ze státního rozpočtu byl 12,19 %. Skutečné čerpání v porovnání na hlavní knihu sledovaného období bylo vyjádřeno těmito podíly: učebnice a učební pomůcky 14,79 %, DHIM 21,55 %, energie 37,11 %, služby 12,59 %, stravování 13,96 %.

Součástí kontrolních mechanismů byly pravidelné inventarizace majetku prováděné v souladu s platnou právní normou.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Podíl čerpání účelových prostředků ze státního rozpočtu byl 7,26 %. Účelová dotace byla poskytnuta na nájemné 94,9 %, vzdělávání 3,91 % a drogovou prevencí 1,19 %. Všechny tyto prostředky byly využity efektivně a zúčtovány se státním rozpočtem.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Pro rok 2000 nebyly přiděleny ze státního rozpočtu žádné investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Speš předložila Rozbory hospodaření za rok 2000, které byly zpracovány přehledně a kvalitně.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány v souladu s účelem jejich poskytnutí a vzhledem ke stanovenému výchovně vzdělávacího programu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a odst. 1 písm. a), b), c), d), e), g), h), i), j), k) zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- výkaz o speciálních školách k 30. 9. 2001,
- koncepční záměry na období 2000 - 2003,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001,
- plán hlavních úkolů na školní rok 2001/2002,
- individuální vzdělávací programy,
- rozpočet školy a jeho čerpání,
- dotazník pro ředitele před inspekcí,
- podkladová inspekční dokumentace školy,
- hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá. Vnitřní diferenciací a individuálním přístupem se většině vyučujících daří dávat příležitost pro aktivní zapojení do výuky všem žákům.

Ředitelka školy velmi dobře využívá nástroje řízení pro zvyšování kvality výuky i zlepšování podmínek pro žáky i pedagogy. Nastavené priority v koncepci školy odpovídají potřebám vzdělávání žáků s mentálním postižením a jsou ve prospěch zlepšování úrovně výchovně vzdělávací práce školy.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou školou využívány v souladu s jejich přidělením a vzdělávacími programy školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Bekeová	Eva Bekeová
Člen týmu	Jiří Novotný	Jiří Novotný
Další zaměstnanci ČŠI	Lubomír Mráček	

V Jihlavě dne 30. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. 12. 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Pavla Dudková, ředitelka školy

Pavla Dudková v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy -	---	---
zřizovatel - kraj Vysočina	2001-12-18	122 371/2001

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.